

Fremme af etniske iværksættere i europæiske byer

Resumé

Indledning

I denne rapport præsenteres resultaterne af det sidste modul af Eurofound's forskning inden for projektet om et europæisk netværk af byer vedrørende lokal integrationspolitik for indvandrere, CLIP, (Cities for Local Integration Policies). I forskningen blev der fokuseret på en besvarelse af følgende spørgsmål:

- Hvordan ser profilerne for etniske iværksættere i byer ud? Hvilke udfordringer og hindringer møder etniske iværksættere? I hvilke sektorer findes de? Hvad er deres erfaringer med at etablere og drive en virksomhed?
- Hvilke statslige og ikke-statslige regler og bestemmelser styrer SMV-sektoren i almindelighed og den etniske SMV-sektor i særdeleshed, og hvordan former de forløbet for de etniske selvstændige virksomheder? Hvilke politikker støtter og fremmer etniske virksomheder?

Undersøgelsen resulterede i casestudie-rapporter for 28 byer med detaljerede oversigter over etniske iværksættertiltag i de enkelte byer. Den komparative oversigtsrapport samler disse resultater og giver en række politiske anbefalinger.

Politisk ramme

Eurofound's forskning viser, at antallet af migrantiværksættere er støt stigende i Europa, og at de spiller en stigende rolle for de europæiske byers sociale og økonomiske struktur. Etniske virksomheder spiller en mangfoldig og på mange måder enestående rolle. De udfylder hullerne i markedet, hjælper med at skabe nyt liv i forfaldne byområder, leverer nye produkter og tjenester, foryng eventuel negligerede håndværk og give visse sektorer en hårdt tiltrængt troværdighed. De medvirker også til jobskabelse og skaber muligheder for mere sårbare grupper (såsom kvinder eller unge fra særlige etniske grupper) og hjælper dem med at undgå

fattigdomsfælden. De etniske iværksætteres potentiale som integrationshjælp og jobskabere har været et forsømt politikområde. Hidtil har de politiske beslutningstagere fokuseret på lønnet beskæftigelse som den væsentligste arbejdskraftintegration for migranter. Der kan rettes større opmærksomhed mod migranternes iværksætterforløb, hvilket kan forbedre deres sociale muligheder, udvikle mere socialt lederskab, øge minoriteternes selvtilid og fremme social samhørighed i etniske samfund.

Væsentlige resultater

Et andet vigtigt resultat af undersøgelsen er det faktum, at fremme af etniske iværksættertiltag ikke er selvindlysende for de politiske beslutningstagere. I mange byer har det ikke spillet en rolle i strategien for at støtte migranternes beskæftigelse og samfundsmæssige integration.

Undersøgelsen viser tydeligt, at mange byer mangler grunddata om etniske iværksættere i deres integrationsafdelinger. I nogle tilfælde findes oplysningerne i andre afdelinger, eller også er de ikke indsamlet konsekvent. Hvor oplysningerne findes, viser de imidlertid, at andelen af migrantejede virksomheder er stigende i mange byer. I København, Frankfurt og Zürich udgør etniske virksomheder omkring 20 % af alle virksomheder, og dette tal stiger til over 35 % i Amsterdam, Strasbourg og Wien. Tallene er endnu mere slående blandt iværksættere. I Frankfurt tegner migrantiværksættere sig f.eks. for over halvdelen af de nystartede virksomheder.

Mens de fleste virksomheder fortsat opererer inden for traditionelle sektorer som f.eks. detailhandel, restauranter og catering, bevæger højtuddannede migrantiværksættere, der nyder godt af forskellige sociale netværk, sig ind i vækstsektorer såsom finans-, IKT- og mediesektoren. F.eks. findes en femtedel af de etniske virksomheder i Irland i den højteknologiske IKT-sektor.

De foranstaltninger, som byer og lokale myndigheder tilbyder potentielle og eksisterende etniske iværksættere, kan inddeles i to kategorier: foranstaltninger, der fokuserer på strukturelle begrænsninger (lovgivningsmæssige rammer og det institutionelle miljø) og foranstaltninger, der skal forbedre de etniske iværksætteres personlige kapaciteter. Sidstnævnte er de hyppigst forekommende, da byer har større frihed til at give støtte og indtage en aktiv rolle på dette område. Der findes bl.a. følgende foranstaltninger i denne kategori:

Tilgængelige, forbrugervenlige og omkostningseffektive rådgivnings- og informationstjenester

En række udbydere, inklusive lokale myndigheder, handelskamre og fagforeninger, tilbyder disse tjenester i form af informationsarrangementer, telefoniske hjælpetjenester, websteder og trykte vejledninger.

Hjælp til at finde et etableringssted

Det omfatter generisk støtte såsom oprettelse af væksthuse og særlige områder samt migrantspecifik støtte – f.eks. gennem migrantnetværk.

Lettere adgang til finansiering

Da pengeinstitutterne generelt er tilbageholdende med at låne penge ud til etniske virksomheder, findes der foranstaltninger, der skal reducere risikoen ved sådanne udlån, f.eks. i form af hjælp til udarbejdelse af forretningsplaner. Andre foranstaltninger omfatter direkte lån og tilskud samt samarbejde med banker om at fremme ansættelsen af etnisk personale i lokale afdelinger.

Hjælp til at finde og forvalte personale

Det omfatter forskellige lærlingeordninger til faglig uddannelse af unge migranter samt undervisning i de færdigheder, der er nødvendige for at drive og udvikle virksomheder.

Støtte til at forbedre erhvervs kvalifikationer

Mentorprogrammer bruger f.eks. succesrige etniske iværksættere som rådgivere for nyopstartede iværksættere. Nogle foranstaltninger er mere specifikke såsom et program, der giver indvandrerkvinder mulighed for at følge succesrige forretningskvinder.

Foranstaltninger til forbedring af erhvervs miljøet er mindre fremherskende, ganske enkelt fordi de fleste kompetencer inden for dette område i de fleste byer ligger på et højere administrationsniveau. Ikke desto mindre er lokale myndigheder i en række byer aktive og fremmer foranstaltninger, der hjælper etniske virksomheder og virksomheder i almindelighed. Det omfatter bl.a. deregulering, byplanlægning og en styrkelse af etniske erhvervsorganisationer.

Politiske markører

Skabelse og opretholdelse af gode rammer for etniske iværksættere forbedrer ikke blot en bys økonomiske resultater, men medvirker også til den fortsatte integration af indvandrere. Rapporten indeholder en række anbefalinger til beslutningstagere, som opsummeres herunder.

I rapporten anbefales det, at europæiske beslutningstagere:

- udnytter de etniske iværksætteres potentiale til at bidrage til jobskabelse og inklusiv vækst inden for rammerne af Europa 2020-strategien
- anerkender etniske iværksættertiltag som en vigtig dimension af indvandreres integration
- indleder en dialog med europæiske finansielle institutioner om at se på den økonomiske udstødelse af minoriteter.

Rapporten opfordrer EU-medlemsstaterne til at:

- anerkende og fremme etniske iværksættertiltag som en del af en større række af integrationspolitikker
- revidere de lovgivningsmæssige og strukturelle rammer for virksomheds etableringer, da de ofte udgør hindringer for nye virksomheder
- øge bevidstheden og styrke kapaciteten hos formidlende organisationer som f.eks. uddannelsescentre, konsulentbureauer og erhvervsorganisationer.

Endelig anbefaler rapporten, at lokale beslutningstagere:

- slår bro over informations- og efterretningskløften ved at investere i målrettede og effektive informationsindsamlingsmetoder
- i lige høj grad bygger etniske iværksættertiltag ind i byernes strategier for økonomisk udvikling og integration med særlig fokus på jobskabelse og social integration
- fremmer og letter samarbejdet mellem forskellige interessenter i byens økonomi, inklusive generelle og etniske erhvervsorganisationer, handelsorganer, medier og professionelle uddannelsesorganisationer.

Yderligere oplysninger

Rapporten om *fremme af etniske iværksættere i europæiske byer* er tilgængelig online på <http://www.eurofound.europa.eu/publications/htmlfiles/ef1138.htm>

Kontakt forskningsmedarbejder Anna Ludwinek på e-mailadressen alu@eurofound.europa.eu for at få yderligere oplysninger.